

s'establiren interinament a Sant Joan esperant que els fos acabada l'obra del Monestir de Jesus extra-murs de la vila. Amt tot, en 1329 trobem ja esmentat el càrrec d'hospitaler de Sant Joan en la persona de Guillem Cayró; els hospitalers quan entraven devien donar, sots sagrament i homenatge, bones fermances i, cada any, compte dels mobles i robes de l'Hospital. Algunes vegades l'hospitaler seria ensems fosser de la vila, "en gilet hospitaler no vol servir la vila en temps de pesta ni fer fosses al cementiri" (1558). El de 1592 cobrava dues lliures per mitja anyada.

Els metges i cirurgians o barbers que des de començaments del segle catorze rebien sou o franqueses de la Universitat eren obligats a visitar sense paga els malalts pobres de la vila acullits o no a l'Hospital. Les dades que tenim fan referència primerament als cirurgians, com sol succeir en la majoria d'hospitals de l'Edat mitjana. A darreries del segle setze s'estableix ja un verdader torn entre tres o quatre cirurgians participants d'un mateix salari. En 1561 la vila suprimeix la paga als metges, mes els conserva certes franqueses si aquests segueixen visitant a l'Hospital i els pobres de Reus per amor de Déu. També les despeses per medicines anaven a compte del comú, "al hospital per medecinas viiiij lliures, xij sous, vj diners" (1584).

Gairebé des d'un principi, l'any 1305, havia estat instituïda per l'honorable reusenc Arnau Solzina una capella a l'Hospital de Reus. Estava dedicada a Sant Joan Baptista i Sant Joan Evangelista i el primer beneficiari en fou el prevere Guillem Llombart. Aquesta capella, afavorida per nombrosos donatius i administrada amb zel pel seu beneficiari, es convertí més tard en important església. Hem vist a l'Arxiu municipal de Reus un diploma pel qual l'Arquebisbe, l'Infant Joan d'Aragó, concedeix en 1330 l'erecció d'un nou altar a l'Hospital a honor dels dos esmentats Sants. En 1418 trobem que el renomnat pintor tarragoní Mateu Ortoneda, autor del retaule de la Verge dels Set Goigs de l'església major de Reus, malauradament perdut, fa àpoca de rebuda de quaranta cinc lliures corresponents a la pintura d'una "tabulam ad opus ecclesie sancti Johannis".

A més de l'Hospital de Sant Joan, la vila de Reus comptava amb altres petits hospitals i apartaments per a l'acolliment de malalts, destinat en

primer lloc a l'aïllament dels ferits de pesta, llebrosia i foc de Sant Antoni, malalties que, com és ben sabut, assolien en aquells temps una difusió epidèmica que avui considerem extraordinària.

Hem trobat una sentència arbitral (Perg. de l'A. Mun. de Reus, núm. 50) del Cardenal diaca Pere Çavall, procurador del senyor de Reus el Camerer Pere Roger de Beaufort després Papa Gregori XI, datada als 13 d'agost de 1539, en la qual s'esmenta la compra de l'hort de Na Tarragona (muller de Tarragó) feta per la vila als 6 de les calendes d'abril de 1354 (pocs anys després de la terrible pesta negra, dels estralls de la qual a Reus existeixen proves documentals) on es construí un hospital d'empestats i la del camp de Na Palera que es destinà a fossar dels morts de pesta. En la dita sentència són condemnats els Jurats de Reus, entre altres coses, a restituir aquell hort al seu antic propietari i pagar al Camerer els censals i fatigues de l'hort i les cases en domini seu que el Consell havia pres per a agombolar-hi malalts de pesta.

En 1507 trobem referències d'un segon lloc nomenat "hospital de fora la vila" per ésser construït extra-murs de Reus, enfront de la torra de Mascardell i a l'entrada del gran bosc que s'extenia fins Salou. Els frares franciscans arribats a Reus procedents de l'Aragó l'any 1488 i que, com hem vist, s'acolliren interinament a Sant Joan, es comprometeren a tenir cura dels malalts empestats que fossin aïllats a l'hospital forà i rescatar els reusencs que per la proximitat de la costa caiguessin captius de turcs i sarraïns si el comú els cedia un terreny tocant al dit hospital on ells poguessin bastir el seu convent. Aquest hospital no es destinà exclusivament a malalts del morbo. En el mateix any 1507 el trobem anomenat "espital dels pobres de fora la vila" i que "de l'espital qui es fora la vila vol lo consell que quant als pobres coxos contrets e afollats que hi sien recaptats".

L'ermita de Santa Anna, en el turó de Castellvell, avençada de les serres que envolten el Camp de Tarragona, a uns dos quilòmetres al nord de Reus, fou igualment, durant el segle XVI, hostatge de malalts de pesta. L'ermità n'era l'infermer i molts de les robes i abrighalls eren de Sant Joan.